

UCHWAŁA Nr
RADY MIEJSKIEJ W JEZIORANACH
z dnia 2024 r.

w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 pkt 6, art. 40 ust. 1, art. 44 ust. 1, 2 i 3a oraz art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, Rada Miejska w Jezioranach uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Ustanawia się pomnikiem przyrody pojedyncze drzewo gatunku grab pospolity *Carpinus betulus* o obwodzie pnia 393 cm, rosnące w pasie drogowym drogi powiatowej nr 1483 N, na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 149, położonej w obrębie Kiersztanowo gmina Jeziorany.
2. Nadaje się nazwę własną pomnikowi przyrody - „Lobis”.
3. Położenie pomnika przyrody, o którym mowa w ust. 1 zaznaczono na mapie stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.
4. Współrzędne geograficzne lokalizacji pomnika przyrody, o którym mowa w ust. 1 są następujące:
X: 5976785.94 Y: 7485986.59, zgodnie z układem współrzędnych płaskich prostokątnych PL2000 (strefa 7).

§ 2.

Szczególnym celem ochrony pomnika przyrody, o którym mowa w § 1 jest zachowanie jego szczególnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej i dydaktycznej.

§ 3.

W stosunku do pomnika przyrody, o którym mowa w § 1, w ramach ochrony czynnej, ustala się wykonywanie monitoringu stanu zdrowotnego oraz możliwość wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych, sanitarnych (usuwanie posuszu) i zabezpieczających w celu utrzymania właściwego stanu pomnika i realizacji celów jego ochrony.

§ 4.

W stosunku do pomnika przyrody, o którym mowa w § 1, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej.
- 4) umieszczania tablic reklamowych.

§ 5.

Nadzór nad pomnikiem przyrody, o którym mowa w § 1, powierza się Burmistrzowi Jezioran.

§ 6.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jezioran.

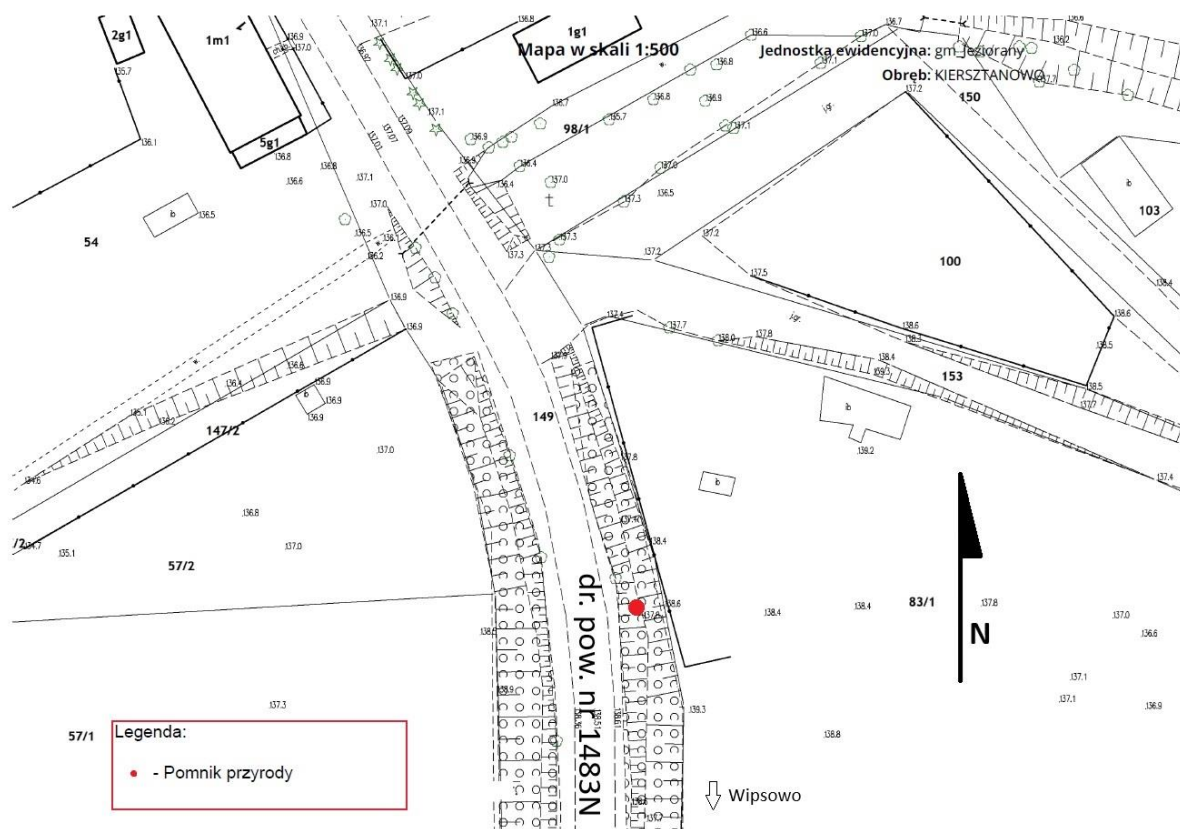
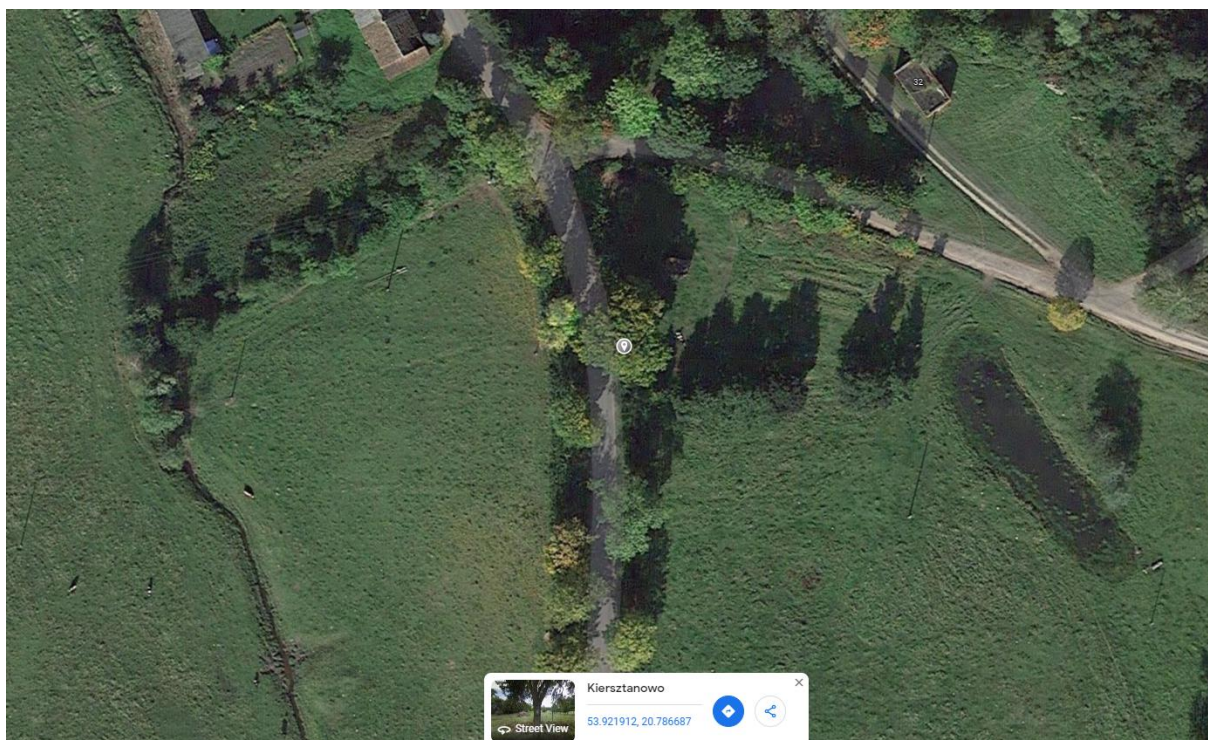
§ 7.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Szuwalski

Lokalizacja graba pospolitego *Carpinus betulus*

Uzasadnienie uchwały

Zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) – w dalszej części jako: u.o.p., obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody. Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 6 u.o.p. formami ochrony przyrody są między innymi pomniki przyrody, których definicja została określona w art. 40 ust. 1 u.o.p. „*Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie*”.

Stosownie do treści art. 44 ust. 1 u.o.p. ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo – krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy. Zgodnie z art. 44 ust. 2 u.o.p. uchwała rady gminy określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

Objęcie ochroną prawną drzewa gatunku grab pospolity (*Carpinus betulus*) ma na celu zachowanie szczególnie cennych elementów przyrodniczych Gminy Jeziorany oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec środowiska naturalnego poprzez edukację ekologiczną wspartą o kontekst promocyjny i kulturowy.

Z wnioskiem o ustanowienie pomnika przyrody zwrócił się Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie. W uzasadnieniu wniosku RDOŚ wskazał m.in., iż analiza dostępnych informacji wykazała, że pień najgrubszego graba pospolitego rosnącego w Polsce posiada minimalny obwód pnia (w zakresie wysokości 0-130 cm) wynosi 4,36 m i rośnie w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie. Najgrubszy natomiast „dziko rosnący” krajowy przedstawiciel tego gatunku (przynajmniej na terenie Lasów Państwowych) jest zlokalizowany w miejscowości Jankowice w gm. Kuźnia Raciborska, na skraju lasu przy drodze prowadzącej z Rud do Raciborza (woj. śląskie). Obwód pnia wynosi w tym przypadku 3,99 m, a wysokość 22,2 m.

Pomnik przyrody „Lobis” sytuował się będzie zatem na trzecim miejscu w Polsce i na pierwszym w województwie warmińsko – mazurskim pod względem wielkości obwodu pnia.

Grab rosnący w pasie drogowym drogi powiatowej nr 1483N, w miejscowości Kiersztanowo, w gminie Jeziorany spełnia kryteria wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (DZ.U. z 2017 r. poz. 2300) – jego obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm wynosi 393 cm, przekracza minimalny obwód pnia określony dla graba pospolitego wynoszący 200 cm. W związku z powyższym drzewo to niewątpliwie odznacza się unikatowymi walorami przyrodniczymi, historycznymi oraz krajobrazowymi, a objęcie go ochroną prawną pozwoli lepiej chronić pomnik od potencjalnego zniszczenia oraz podkreśli potencjał przyrodniczy Gminy Jeziorany, poprzez zwiększenie liczby gminnych pomników przyrody. Szczególnym celem ochrony pomnika przyrody jest zachowanie jego wartości przyrodniczej, krajobrazowej i dydaktycznej.

Ponieważ ww. drzewo rośnie w pasie drogi powiatowej, zwrócono się do Powiatowej Służby Drogowej w Olsztynie – zarządcy drogi, z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie nadania statusu pomnika przyrody dla przedmiotowego drzewa. Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie poinformowała, iż nie wnosi zastrzeżeń w powyższej sprawie.

Zgodnie z art. 44 ust. 3a u.o.p. projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomnika przyrody wymaga uzgodnienia z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Postanowieniem z dnia 11.03.2024 r. znak: WOPN.623.1.3.2024.PJ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie uzgodnił projekt przedmiotowej uchwały.